

Medisch handelingsprotocol

MEDICIJNVERSTREKKING EN MEDISCHE HANDELINGEN OP BASISSCHOLEN

Opgesteld in concept	:	29 maart 2010
Besproken in DB	:	22 april 2010
Advisering door GMR	:	21 juni 2010
Goedkeuring bestuur	:	02 december 2010
Vaststelling AD	:	03 december 2010

Medisch handelingsprotocol Stichting Katholiek Basisonderwijs Goirle (SKBG)

Inhoudsopgave

Inleiding	pag. 3
BIG handelingen	pag. 4
Aansprakelijkheid	pag. 4
Toegestane handelingen:	pag. 5
1. Medische handelingen of medicijntoediening	pag. 5
2. Eénmalig, niet voorgeschreven medicijnverstrekking	pag. 5
3. Medicijnverstrekking welke regelmatig terugkeert of van tijdelijke aard	pag. 6

Bijlagen:

1. Toestemmingsformulier voor: 'Het kind wordt ziek op school'	pag. 8
2. Toestemmingsformulier voor: 'Het verstrekken van medicijnen op verzoek'	pag. 9
Medicijninstructie	pag. 10
3. Richtlijnen: 'Hoe te handelen bij een calamiteit'	pag. 11

Inleiding

Om onnodige fouten te voorkomen, risico's voor de kinderen te beperken en ter bescherming van haar werknemers voert SKBG een zeer terughoudend beleid aangaande de verstrekking van geneesmiddelen en het medisch handelen door personeel van de scholen.

Deze zorgverantwoordelijkheid komt als het gaat om hygiëne en gezondheid uitsluitend aan de ouders toe. Zij zijn verantwoordelijk voor een juist gebruik van medicijnen van kinderen of voor het correct uitvoeren van kleine medische ingrepen. Waar mogelijk moeten medicijnen voor of na school of tussen de middag thuis worden toegediend.

Doordat de kinderen gedurende een langere aaneengesloten periode in de school verblijven, is het niet helemaal uit te sluiten dat door een arts voorgeschreven medicijngebruik of medische handelingen onder schooltijd noodzakelijk zijn. Het kan dan gaan om geplande activiteiten maar ook om handelingen als gevolg van een ongeval of ziekte.

BIG handelingen.

(BIG staat voor Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg)

Onder BIG handelingen vallen o.a. de volgende handelingen: injecties geven, handelingen rondom sondevoeding, insuline toedienen, meten bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten d.m.v. een vingerprikje.

Deze mogen volgens de wet slechts toegediend worden door beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg. Mochten leerkrachten BIG handelingen verrichten dan begeben zij zich op een terrein waarvoor zij niet gekwalificeerd zijn. Leerkrachten en SKBG zijn in dat geval te allen tijde civielrechtelijk en strafrechtelijk vervolgbaar, ongeacht bekwaamheidsverklaringen en/of schriftelijke toestemming van de ouders. De wet BIG is niet van toepassing indien er sprake is van een noodsituatie. Iedere burger wordt dan geacht te helpen naar beste weten en kunnen.

De school biedt ouders de gelegenheid om BIG handelingen tijdens school - of lesgebonden activiteiten te (laten) verrichten. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de ouders. Zie bijlagen 1 en 2.

Aansprakelijkheid.

Indien aangetoond kan worden dat er zorgvuldig gehandeld is volgens dit medisch handelingsprotocol SKBG, hebben ouders geen juridische gronden om een succesvolle aansprakelijkheidsprocedure tegen SKBG en/of leerkracht te voeren.

Leerkrachten hebben het recht om de beschreven medische handelingen te weigeren. Zij melden dit bij de schooldirecteur, waarna hier een notitie van opgenomen wordt in het personeelsdossier.

Toegestane handelingen.

De onderstaande medische handelingen mogen SKBG - leerkrachten wel verrichten:

1. Medische handelingen of medicijntoediening als gevolg van een ongeval:

In het geval er sprake is van een ongeval, dan is de aard van het ongeval bepalend voor het handelen van het personeel. Indien er sprake is van een ongeval waarbij niet kan worden volstaan met de meest eenvoudige medische handelingen (schoonmaken/ ontsmetten/ pleister plakken) dan gaat het personeel als volgt te werk:

- In veiligheid brengen van het kind
- Stabiliseren van het kind
- Hulp inroepen van de bedrijfshulpverlener of een arts
- Het naar eigen inzicht uitvoeren van handelingen in situaties die levensbedreigend zijn en waar de tijd ontbreekt om deskundige hulp in te schakelen.

Raadpleeg bij twijfel, altijd een (huis)arts.

2. Eénmalig, niet voorgeschreven medicijnverstrekking:

Elke school heeft eenvoudige medicijnen in huis, bijvoorbeeld kinderparacetamol en een middel bij insectenbeten. Bij het toedienen daarvan zal de school de benodigde terughoudendheid betrachten. Deze middelen worden eventueel zonder overleg toegediend.

Het is belangrijk dat ouders aangeven waar het kind allergisch voor is. Het is aan de ouders om tussentijdse wijzigingen aan de school door te geven.

Zie hiervoor verklaring 'Toestemming tot handelwijze voor als het kind ziek wordt op school'.

Leraren op school worden regelmatig geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijn die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is, zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn ten gevolge van een insectenbeet.

Regelmatig komt een kind 's morgens gezond op school en krijgt tijdens de schooluren last van hoofd- buik- of oorpijn.

Uitgangspunt moet zijn dat een kind dat ziek is naar huis moet.

De school zal, in geval van ziekte, altijd contact op moeten nemen met de ouders om te overleggen wat er moet gebeuren (is er iemand thuis om het kind op te vangen, wordt het kind gehaald of moet het gebracht worden, moet het naar de huisarts, etc.?).

Ook wanneer een leraar inschat dat het kind bij een eenvoudig middel gebaat is, dan is het gewenst om altijd eerst contact te zoeken met de ouders. Er kan dan meteen aan de ouders toestemming gevraagd worden om een bepaald middel aan het zieke kind te verstrekken.

Problematisch is het wanneer de ouders en andere, door de ouders aangewezen vertegenwoordigers, niet te bereiken zijn. Het kind kan niet naar huis gestuurd worden zonder dat daar toezicht is. Ook kunnen de medicijnen niet met toestemming van de ouders verstrekt worden. De leraar kan dan besluiten, eventueel na overleg met een collega, om zelf een eenvoudig middel te geven. Daarnaast moet hij inschatten of niet alsnog een (huis)arts geraadpleegd moet worden.

Zo kan bijvoorbeeld een ogenschijnlijk eenvoudige hoofdpijn een uiting zijn van een veel ernstiger ziektebeeld. Het blijft zaak het kind voortdurend te observeren.

Enkele zaken waar op gelet moet worden:

- Toename van pijn
- Misselijkheid
- Verandering van houding (bijvoorbeeld in elkaar krimpen)
- Verandering van de huid (bijvoorbeeld erg bleke of hoogrode kleur)
- Verandering van gedrag (bijvoorbeeld onrust, afnemen van alertheid)

Raadpleeg bij twijfel altijd een (huis)arts.

Dit geldt uiteraard ook wanneer de pijn blijft of de situatie zich verergert.

Algemene medicijnen worden op school in een afgesloten kast bewaard. Twee personeelsleden zijn verantwoordelijk voor het beheer van deze medicijnen.

3. Medicijnverstrekking welke regelmatig terugkeert of van tijdelijke aard:

Indien een kind regelmatig medicijnen toegediend krijgt (pufjes voor astma, antibiotica) of door een bepaalde omstandigheid een medicijn moet krijgen (zetpillen bij toevallen, allergische reactie), dienen de ouders hiervoor schriftelijk toestemming te geven middels het formulier 'Verzoek tot ondersteuning van medicijngebruik'.

De handelingswijze op dit formulier dient zorgvuldig opgevolgd te worden. Het kan ook verstandig zijn om de ouders binnen het team een toelichting te laten geven op bepaalde ziekteverschijnselen en de juiste manier van handelen.

Kindgebonden medicatie wordt op een centrale plaats bewaard. Ook hierbij geldt dat ouders tussentijdse wijzigingen aan de school doorgeven en de medicijnen vervangen bij overschrijding van de houdbaarheidstermijn.

De schoolleiding aanvaardt met het verrichten van dergelijke handelingen een aantal verantwoordelijkheden. Leraren begeven zich dan op een terrein waarvoor zij niet gekwalificeerd zijn.

Met het oog op de gezondheid van kinderen is het van groot belang dat zij in dergelijke situaties zorgvuldig handelen. Zij moeten daarbij over de vereiste bekwaamheid beschikken. Leraren en schoolleiding moeten zich realiseren dat wanneer zij fouten maken of zich vergissen zij voor deze handelingen aansprakelijk gesteld kunnen worden.

Mocht de situatie zich voordoen dat een kind niet goed op een medicijn reageert of dat er onverhoopt toch een fout gemaakt wordt bij de toediening van een medicijn, dan is het zaak om direct met de huisarts of specialist in het ziekenhuis contact op te nemen. Bij een ernstige situatie altijd direct het landelijk alarmnummer 112 bellen.

Bijlage 1 **HET KIND WORDT ZIEK OP SCHOOL**

Verklaring Toestemming tot handelwijze voor als het kind ziek wordt op school

Het kan voorkomen dat uw kind gezond naar school gaat en tijdens de schooluren ziek wordt, zich ernstig verwondt, door een insect wordt geprikt of iets dergelijks. In zo'n geval zal de school altijd contact opnemen met de ouders, verzorgers of met een andere, door hen aangewezen, persoon. Een enkele keer komt het voor dat deze personen niet te bereiken zijn. Als deze situatie zich voordoet dan zal de leraar een zorgvuldige afweging maken of uw kind gebaat is met een 'eenvoudige' pijnstiller of dat een arts geconsulteerd moet worden. Als u met bovenstaande akkoord bent, wilt u dan dit formulier invullen.

Ondergetekende gaat akkoord met bovengenoemde handelwijze ten behoeve van:

(naam leerling): .....

geboortedatum: .....

Mijn kind is overgevoelig voor de volgende zaken:

MEDICIJNEN: naam:
ONTSMETTINGSMIDDELEN: naam:
SMEERSEL TJES tegen bijvoorbeeld insectenbeten: naam:
PLEISTERS: naam:
VOEDINGSPRODUCTEN: naam:
OVERIG: naam:

Wilt u eventuele veranderingen zo spoedig mogelijk doorgeven aan de directie van de school?
Het is zeer belangrijk dat deze gegevens actueel zijn.

Ondergetekende:

naam:

plaats:

datum:

Handtekening:

Bijlage 2 HET VERSTREKKEN VAN MEDICIJNEN OP VERZOEK

Ondergetekende geeft toestemming voor het toedienen van de hieronder omschreven medicijn(en) aan:

(naam leerling): .....
geboortedatum: .....
naam huisarts: .....
telefoon: .....
naam specialist: .....
telefoon: .....

De medicijnen zijn nodig voor onderstaande ziekte:
Naam van het medicijn:
Medicijn dient dagelijks te worden toegediend op onderstaande tijden:
Medicijn(en) mogen alleen worden toegediend in de volgende situatie(s):
Dosering van het medicijn:
Wijze van toediening:
Wijze van bewaren:
Controle op vervaldatum door: (naam) functie:

Ondergetekende, ouder/verzorger van genoemde leerling, geeft hiermee aan de school c.q. de leraar, toestemming voor het toedienen van de genoemde medicijnen:

naam: Handtekening:
plaats:
datum:

MEDICIJNINSTRUCTIE

Er is instructie gegeven over het toedienen van de medicijnen op:
(datum)

DOOR:

naam: .....

functie: .....

van: (instelling) .....

AAN:

naam: .....

functie: .....

van: (naam school en plaats) .....

Bijlage 3 HOE TE HANDELEN BIJ EEN CALAMITEIT

Indien zich calamiteiten voordoen ten gevolge van het toedienen van medicijnen of het uitvoeren van een medische handeling bij een kind dan zijn onderstaande richtlijnen van belang:

Laat het kind niet alleen. Probeer rustig te blijven.

Observeer het kind goed en probeer het gerust te stellen

Waarschuw een volwassene voor bijstand (of laat één van de kinderen een volwassene ophalen waarbij u duidelijk instrueert wat het kind tegen de volwassene moet zeggen)

Bel direct de huisarts en/of de specialist van het kind

Bel bij een ernstige situatie direct het landelijke alarmnummer 112

Geef door naar aanleiding van welk medicijn of medische handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan (eventueel welke fout is gemaakt)

Zorg ervoor dat u alle relevante gegevens van het kind bij de hand hebt (of laat ze direct door iemand opzoeken), zoals:

Naam van het kind

Geboortedatum

Adres

Telefoonnummer van ouders en/of andere, door de ouders aangewezen, persoon

Naam + telefoonnummer van huisarts/specialist

Ziektebeeld waarvoor medicijnen of medische handeling nodig zijn

Bel de ouders (bij geen gehoor een andere, door de ouders aangewezen persoon):

Leg duidelijk uit wat er gebeurd is.

Vertel, indien bekend, wat de arts heeft gedaan/gezegd.

In geval van opname, geef door naar welk ziekenhuis het kind is gegaan.